

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz
 (hordva).
 Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes számú 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasábos petitser egyszerű hirdetésnél 12,
 kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
 A nyiltteri petitser 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadják a hi-
 vatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapest: Dorottya-utca
 . sz. 1. em. Bees: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intéendő. —
 Bérmentelen levelek csak ismert e-
 zektől fogadtnak el. — Kéziratok nem
 adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
 tész József** könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közlemé-
 nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intéendőek.

Budapest, június 12.

Lapunk tegnapi számának külföldi szemlé-
 jében közöltük a francia nemzetgyűlés leg-
 utóbbi ülésének vázlatát.

Ezen ülés egyike volt a leghévesebbeknek,
 melyek a folytonos izgatottság közepette létező
 és fölösztatásához oly gyakran közel állt francia
 parlamentben lefolytak.

A bonapartismus szelleme, mely, mint a ha-
 zajáró lélek, folyton kísértgetett, most már hussá
 és vérré válik s mint élő szörny lép ki az
 arenába.

Tudta ezt mindenki, hogy a bonapartista
 rémkép, melyet oly sokszor emlegettek, nem
 pusztá phantom, nem a félnépek hallucinatioi-
 nak képménye, hanem hogy él, de mint a kígyó
 rejtőzve lesi az alkalmat, midőn a prédájára
 kiszemelt republikát mérges fulánkjával tönkre
 teheti, hogy egy sereg csuszó-mászóval dia-
 dalt illyőn s folytassa a harmadik császárság
 czége alatt azon demoralisatiót, szemfényvesz-
 tést, önkényt, mely Franciaországot annyi szé-
 gyennel tetézte, oly mély süllyedésbe döntötte;
 de, hogy bonapartista titkos központi bizottság
 áll fönn és működik, arról csak a beavatottak-
 nak volt tudomásuk.

E titkos bizottság léte iránt tett kérdés volt
 a három nappal ezelőtt tartott nemzetgyűlési ülés
 izgalmas jeleneteinek indoka.

Nem hiába kelt ki minap Gambetta oly
 szenvedélyesen a bonapartizmus ellen; mert a
 kitűnő szónok, kinek szíve igaz honszeretettől
 van áthatva és ki honiránti áldozatkészségének
 oly kétségbevonhatlan jeleit adta, igen jól tudá,
 hogy a bonapartisták fondorlatai már-már veszé-
 lyesek, hogy eselszövő terveik keresztülvitelében
 rendszeresen járnak el, hogy vakmerőség és
 szemtelen föllépésükben túlhaladják a többi pár-
 tokat és míg a balközép és a jobb-közép az ugy
 sem sikerült egyesülési művön mindenesetre ke-
 vesebb önzéssel fáradozott, a kormány tudtával
 és hallgatólagos beleegyezésével terjeszté a csá-
 szárság propagandáját.

Gambetta, mint az, aki igen jól érezte,
 hogy igazat mond, amidőn a bonapartistákat
 „nyomorult“-nak elnevezte, meggyőződésének
 teljes tudatában előbbi szavának megerősítése
 végett a használt kifejezés visszavonása helyett
 bátran mondá: „Szavam több volt, mint sértés,
 megbélyegzés az, és én föntartom azt.“

Hiába igyekezett a császárság csatlósai:
 Rouher, ily támadásokra védelemmel előállni,
 hiába mondá, hogy Gambetta szavai csak meg-
 vetést érdemelnek; akik megjegyezték maguk-
 nak azon siralmas helyzetet, melybe a bonapar-
 tismus Franciaországot dönté, azon végzeteljes
 bukást, mely az önkényuralomnak igazi „couron-
 nement de l'édifice“-sze volt, az mindenesetre
 új ellenszenvet, gyűlöletet és megvetést merített
 a nagy szónok szavaiból a bonapartizmus ellen.

A nemzetgyűlési ülésnek pendantja, a saint-
 lazare-i indóház izgalmas jelenete volt. Itt a ki-
 hívásnak egyik leggaládabb módorában megszól-
 líták Gambettát, s miután e határozott férfiú itt
 is ismételte a „nyomorult“ kifejezést, egy „mour-
 hard kapitány“ nem átalotta őt tetteleg bántal-
 mazni.

Mint minden parlamenti alkotmányban bíró
 országban, ugy Frankonban is a képviselő a
 parlament termében mondott szavaiért senki ál-
 tal és sehol sem vonathatik felelősségre és a bé-
 rencz mourhard kapitány, kit a voderiszok ösz-
 ztöne és neve a jog tudata vezérelt, az anélkül
 is gyöngélgődő, mellbajban szenvedő férfiút
 mégis megtámadta és mellbe verte.

A nép, mely évek óta állandó rokonszenvé-
 vel tiszteli meg Gambettát, ovatiokkal fogadta
 őt mindentűt bátorságáért, melylyel a bonapar-
 tista hydra ellen kikelt és azt nyilvánosan meg-
 bélyegezte.

Nem kevésbé botrányos jelenetre adott al-
 kalmat Sainte-Crois gróf, ki, mint délben érke-
 zett táviratok jelentik, tegnap, midőn a képvisel-
 ők Versaillesból Párisba visszatértek, a pályá-
 udvaron botot emelt Gambettára; de miután Ör-
 dinaire baloldali képviselő által a csapás elhárít-
 tott, a rendőrség által letartoztatott.

Nem nehé a Párisban és Versaillesban
 uralkodó hangulatra következtetni ily jelenetek
 lefolyása után, melyekben az „ököl“ és a „bot“
 is szerephez jutottak.

Az egyedüli, mi a jelenlegi izgatottság mel-
 lett némileg megnyugtatólag hat, a balközép
 programjának mindig szélesebb körben törté-
 nő elfogadása; miután mostanig már 131 kép-
 viselő mondá ki eziránt adhaesióját, sőt maga
 Thiers is csatlakozott.

Ami pedig a jobb-közép programjának 53
 aláíróját illeti, ezek is csatlakoznának, de fölté-
 telik, mely Franciaország kormányformájának
 kérdését Mac Mahon hatalmának letelése után
 szívesre hozatni kívánja, mint olyan, mely a
 provisorium föntartását involválja, nagy aka-
 dályt képez az egyesülésnél. Vajha a jobb-közép
 lemondana monarchikus álmódosításáról és öszin-
 tén csatlakoznék a mérsékelt balhoz, mely a
 conservatív köztársaságot akarja Franciaor-
 szágból definitív behozni és ugy általában a
 monarchikus és ezzel karöltve járó ultramontan
 tizelmeknek, mint különösen a bonapartisták
 immár veszélyessé váló fondorlatainak véget
 vetni. Most talán még le lehetne győzni a fe-
 nyegető bonapartizmust, de eljövendő, és talán
 nemsokára az idő, melyben a hydrát fékezni
 többé nem lehet.

— **Horváth Boldizsár** képviselő ur, a következő le-
 velet intézte e lapok szerkesztőjéhez:

Lapod egyik legközelebbi száma az én nevemet is
 azon képviselők sorában említi föl, akik egyik vagy má-
 sik vasut-társulatnál igazgatótanácsosok. Ennek ellené-
 ben ki kell jelentenem: hogy én a folyó év elejétől
 fogva semmiféle vasut-társulat igazgató-tanácsosa nem
 vagyok. Visszalépésem annak idején azért nem hoztam
 nyilvánosságra: mert csak akkor szoktam fölszólalni, ha
 — mint a jelen esetben — nevem valamely valótan
 ténynyel hozatik kapcsolatba.

Amidőn kérlek ezen hibás közlés helyreigazítására,
 baráti kézzorítással maradok hived

Horváth Boldizsár.

— **Az osztrályok előadói alakult központi bi-
 zottság** június 12-én déli 12 órától 3 óráig tartott ülésé-
 ben folytatta a választási tvjavaslat tárgyalását.

Az előbbi 10. most már 11. §. következő szövege-
 zést nyert:

„Választási jogot nem gyakorolhatnak, illetőleg a
 választók névjegyzékébe föl nem vétethetnek:

1) Azok, kik az 1848. V. tv. cz. 2. és az erdélyi II.
 tv. cz. 1. §-a szerint kizárattak, bármely jogczimen bírnak
 választási joggal.

2) Kik büntett, vagy vétség miatt, vagy az 1848.
 XVIII. t. cz. 6. 7. 8. 9. 10. 11. és 12. §§-ban körülírt
 sajtóvétség miatt fogságra ítéltettek, a büntetés tartama
 alatt; továbbá azok, kik büntett, vagy vétség miatt jog-
 érvényes bírói határozattal elrendelt vizsgálati fogságban
 vannak.

3) Kik választási joguk elvesztésére ítéltettek a
 jogérvényes ítéletben megszabott időtartama alatt.“

A csőd alatt álló vagyombukottakra vonatkozó
 4-dik pont tárgyalása elhalasztott a VI-dik fejezet tár-
 gyalásáig.

5) „Azok, kik az illető választókerületben az
 összeírást megelőző évre egyenes adójukat le nem
 fizették.“

Kimondotta továbbá a bizottság, hogy a 10. és 11.
 §§-ban foglalt disqualificatiók minden választási jogra
 vonatkoznak.

A választási jog igazolására vonatkozó 12. §., va-
 lamint a polgárosított határvidékiek jogai szabályozó
 13. §. formulázása a holnap d. e. 9 órakor tartandó
 ülésre halasztott.

A képviselőház V. osztálya június 15.
 d. e. 10 órakor az 500,000 frt belügyminiszteri póthitel-
 ről szóló törvényjavaslat tárgyában ülést tart.

— **A min. elnök és a pénzügyminiszter** Bécsből
 visszatértek. Mint több lap írja: a 150 milliós kölcsön
 második felére előlegezési üzetek köttetnek, míg kedvező
 alkalommal az egész kölcsön realisaltatik. A miniszterek
 ezuttali Bécsben időzése alatt a határvidéki erdőügy is
 tárgyalatott.

— **A törvényhatóságok kikerekítéséhez.** A dél-
 magyarországi képviselők a municipiumok kikerekítése
 ügyében a belügyminiszter elnökleite alatt értekezletet
 tartottak, mely — mint a „R.“ írja, — a jelenlegi fölösztás
 meghagyása mellett nyilatkozva elejté a tervezett
 Keve és Horom megyék alakításának eszméjét, ugy
 azonban, hogy a jelenlegi Szörénymegye Krassóme gyébe
 olvasztassék be, ellenben Krassóme gyétől a határvidék
 polgárosítása folytán hozzászatolt fehértplomoi járás el-
 vétetvén, Temesme gyéhez csatoltassék. Az értekezlet
 municipális joggal fölrüházott városi törvényhatóságok
 gyanánt föntartandónak véli Temesvárt, Versezt és
 Pancsovát, másodrendű városokká alakítandónak Karan-
 sebest és Fehértplomót. Jelen voltak az értekezleten:
 b. Liphay Béla, Dániel Pál és Ernő, Joannovics, Bésán,
 Huszár, Szeniczey, Kondorossy, Tormássy és Popescu
 képviselők, s Ornos temesme gyei s Hertelendy torontáli
 főispánok.

— **A magyar távirtdahivatalok új szervezési sza-
 bályzata,** valamint a távirtdaszemélyzet fizetésére és sza-
 badságotra vonatkozó szabványok a „P. Lloyd“ érte-
 sülése szerint, ő fölsége által helybenhagyattak. A szer-
 vezési munkálatok keresztülvitelére czéljából a kereske-
 delmi miniszterium kebelében a miniszter elnökleite alatt
 bizottság küldetett ki.

— **A miniszterelnök bécsi utjára** vonatkozólag
 biztos forrásból azon hirt veszi a „M. P.“, hogy utazásá-
 nak czélja egyuttal az is volt, hogy magát az osztr. cabi-
 nettel a román vasuti csatlakozások közös érdekű ügye
 iránt érintkezésbe tegye. Több oldalról ugyanis azon vé-
 leménykülönbség merült föl, vajjon a csatlakozás ügye
 tisztán magyar ügynek tekintendő-e s ennél fogva az ez-
 iránt kötött egyezmény csak a magyarországi törvényho-
 zásnak mutatóndó-e be, vagy tekintettel arra, hogy az
 államvasut a birodalom másik felében is kiterjedt háló-
 zattal bír és szabadalma az egész monarchiára kiterjed,
 szükséges-e ezen egyezményt a birodalmi tanácsban kép-
 viselt országok törvényhozásának is bemutatni? Ezen
 ügy, valamint a kormánynak befolyása a nemzetközi át-
 viteli tarifára szintén szóba fog hozatni.

— **Medgyesen** Bauszner Guido választatott meg
 képviselőnek a képviselői állásáról lemondott Schreiber
 Frigyes helyébe.

— **Azon hirt,** mintha Wahrmann képviselő ur
 a kölcsön tárgyalások alkalmával Bécsbe kísérté volna
 a pénzügyminisztert, alaptalannak mondja az „Ung. Corr.“

— **Az orosz és magyar-osztrák vámkezelés** iránt
 Pétervárott folyó alkudozásokról írják a Lloydnak: Ska-
 lával szemben egy vámház építésének szükségét, amire
 az illető kereskedelmi kamara nagy sulyt helyezett, az
 orosz kormány nem ismerte ugyan el, mégis késznek
 nyilatkozott a forgalmi viszonyokat egy helyi bizottság
 által megvizsgáltatni, hogy azután végleg határozhasson.
 A magyar és osztrák delegáltak kívánságára azonban át-
 meneti pont nyitása már most engedélyeztetett.

Oodmaidan és Tomakow, valamint Kozaczpvszka
 és Nowofelice között vámhely állítása elvben kilitásba
 helyzetett, ha a nyáron át foganatosítandó helyi kuta-
 tások kedvezően ütnek ki, s azok szükségese kiderül.

Dolgobiczow és Druskopolje közt szemben Szarpa-
 netzel és Radzivilov meg Wolcysk közt szemben
 Kalakorowskava vámhivatalok megnyitása minden esetre
 biztosított, csak a helyhatározása s a kategoria helyez-
 tetett a helyi kutatásoktól függővé.

Miután csak a vasutaknál fekvő vámhivatalok bir-
 nak joggal megvámolandó javakat más vámhivatalokhoz
 különösen az ország belsejébe utasítani s e jog is csak
 némely hivatalokra van szorítva, a melyek ily utasítást
 elfogadhatnak, kifejezetett a készség, hogy ez utalvá-
 nyozási jog kormányunk kívánatára kiterjesztetni fog.

Továbbá a Szyez és Lazek-Zablikowszky melletti
 átmeneti pontok vámsorompókká változtatása; amelyek
 nagyobb hatáskörrel bírnak, azon esetre megígértetett,
 ha a nyári vizsgálat kedvező eredményű lesz. A Szyez
 és Barau melletti III. osztályu vámhivataloknak magyar
 és osztrák borokra nézve való beviteli vámkezelés meg-
 engedése is elvben jóváhagyatott, ha a helyi szükséglet
 konstátálva lesz. Druskapolja vámhivatalánál ez ígert
 föltétlenül megadatott.

Végre az egyszerű vámsorompók illetékessége né-
 mely, a határakok napi szükségleteit képező tárgyakra
 is ki fog terjesztetni.

Az osztrák-magyar és orosz határvámhivatalok ösz-
 szehelyezésének elve a forgalom érdekében helyesnek s

uj vasuti csatlakozásánál követendőnek ismertett el, a már létezőknél azonban ennek megvalósítása a helyi körülményektől, különösen attól függ, nem kellene új költséges épületeket építeni.

Megengedett továbbá, hogy oly áruknál, melyek mint újak először jönnek forgalomba s így árszabvány szerint nem díjazhatók, büntetéspénz nem fizethető.

Az érték-megvámolásnál az eljárás fölött felügyelet a vámhivatalokra bízatik, akik igen alacsony ármegegyezés esetén a nekik jogkörükbe eső megvételi nyilatkozatot, ha az áruk csoportosulása engedi, a maximumul engedélyezett kétszer huszonnégy óra alatt megtenni, vagy az árut vám-eljárás alá vetni, s eladás esetén a kijelentett értéket öt százalék pótlékkal kifizetni tartoznak.

Orosz részről kívántott, hogy az Ausztria felé való szarvasmarha kivitel vasuton egész a vesztegár intézetig engedessék meg, hogy ez intézetekben a helyi viszonyokat ismerő orosz állat-orvosok alkalmazása engedessék meg, hogy Nowosielice-ben gondoskodva legyen arról, hogy a gabnával megrakott kocsik ne legyenek kénytelenek fogataikat elhagyni s egy hosszú vonalon emberek által vontatni; hogy Hussiatynban a határi forgalomra vámmentes hid állítsassék föl mindkét kormány költségén, végre hogy a Brody melletti vám-csatlakozás elvben megengedett megszüntetésére ne igen hosszú határidő tűzessék. — E pontokra nézve még az osztrák belügy- és pénzügyminiszterium válasza váratik, a melyek megérkezése után a további tárgyalások az őszig elhalasztatnak, a mikor az időközben eszközölt helyszínelés alapján a végegyezmény megkötetik.

— Főlkérteünk a következő sorok közlésére:

T. szerkesztő ur!

A „Középpárt“ ma első helyen elutasítja magától mind a szerkesztő, mind a párt nevében azon cikk tartalmát, (bár lényegileg egyetért vele), amely a tegnapi számban jelent meg. Ehhez tökéletes joga van, s legkevésbé sem szándékozom azért érzékenykedni.

Sőt köszönettel veszem azon helyreigazítást, hogy Kis Lajos ur az államkincstár által subventionált, vagy garantizozott vállalatok közül csupán az észak-keleti vasutnál igazgató-tanácsos; mint szintén az „Ellenőrök“ azon megjegyzését, hogy a balközép t. igazgató-tanácsos tagjai vissza fognak lépni. E megjegyzés oly természetes, hogy pillanatig sem kételkedhettem benne.

Szintén köszönettel veszem a „P. Lloyd“ azon helyreigazítását, miszerint ő is ellene van az igazgató-tanácsosok képviselőségének minden körülmények közt, bár tudtommal ezt most nyilvánítja első ízben.

Csupán két körülményt akarok t. szerkesztő ur engedelmével megjegyezni. Az egyik az, hogy az igazgató-tanácsosok bentmaradását, főleg azért látom veszedelmesnek, mert ezek oly tömeget képeznek, mely politikai és pártkérdéseknek nem politikai és párt szempontból való elbírálására alkalmas. A hivatalnok, vagy bérlő s különösen az előbbi még politikai párt szolgálja csak! az igazgató-tanácsos kereskedői érdeké. Ha tehát kizárandók — s nézetem szerint is kizárandók, — a bérlők s hivatalnokok: föltétlenül kizárandók az igazgató-tanácsosok is.

Azt, ha gyanusítottam, sajnálom. De a tények csoportosítása kétségkívül furesa eredményekre vezetett ez irányban. Oly eljárásához nem messze a gyanu.

A második körülmény az, hogy a vasutak igazgató-tanácsosai, kiknek vasutai még leszámolás alatt vannak most, ha incompatibilisek ma, aligha lennének e czímen incompatibilisek 1875. őszén, s így csakugyan hasznát vennék a javaslat módosításának.

Az „Ellenőr“ furesának találja, hogy a „Középpárt“ vezérezikkezője azon a ponton, a hol lebeg, puritán köpenybe burkolja magát. Ezt nevéteseknek találja, nyilván azért, mert gyanusít egy pártot; egy párt egész politikai irányát; a mi attól a laptól nem is lephet meg senkit sem. Gyanusítja aztán a szerkesztőszéket, a párt összes tagjait elvcséreléssel stb., a mit meg valószínűleg az „Egyetértés“ből tanult meg. Erre nézve eléggé megnyugtathatta magát ma t. szerkesztő ur nyilatkozata által, mit talán csak fokozhat az, hogy a cikkért az egész erkölcsi felelősséget szívesen vállalom magamra.

Még csak egy rövidke megjegyzést. Több lap, s közte Csernátóy uré is, azakk támad meg, hogy a középpárt a vasutigazgató Ivánka Imre képviselő ur pártközlöny alapítási buzgósa nélkül nem is bizonyítható volna be élitelenségét, mert nem is jött volna létre. — Hogy tartozik ez a dologra? Most az államkincstár által subventionált és garantizozott vállalatok igazgató-tanácsosairól van szó. A kérdés az: igazgató-tanácsos-e Ivánka ur valahol, mert mint igazgatónak incompatibilitása nem is vitatott? Mi úgy tudjuk, hogy nem sehol.

A dolog tehát jelenleg úgy áll, hogy t. szerkesztő ur a „Középpárt“, az „Ellenőr“ a balközép, a „Pesti Napló“ és a „Pester Lloyd“ a Deák-párt nevében kinyilváníták, miszerint az ily vállalatok igazgató-tanácsosai semmi esetben sem lehetnek képviselők; s ime — csodák csodája — a törvényjavaslat ezen elvvel ellenkező szakaszát elfogadta mégis vita után a Deák-párt, s vita nélkül a balközép conferentiája.

T. szerkesztő ur szíveségét soraim közzétételéért előre is köszöni a kérdéses cikk írója.

Az adóreform ügyéhez.

I.

„Államháztartásunk rendezése“ — ez a napi kérdés; mert életkérdés; ez azon rég idő óta nyílt, mondhatnók váraakozásteljes nyílt kérdés, melynek megfelelőével államnagyjaink terjedelmes és messze kiható műveletekben jelenleg oly nagy mérvben foglalkoznak.

Államháztartásunk rendezésének egyik leglényesebb tényezője, mint melylyel a legszorosabb szervi összeköttetésben is áll: az adóreform is, nagyrészt ennek

szentelvék következő, kimerítő alaposságra épen nem igényt tartó sorok.

Alig lesz valaki, ki e teljes komorságában fölmértül komolyan intő tárgy nagyhorderejű fontosságától ne volna áthatva; mert nincs is senki, ki ne értené, ne tudná, hogy politikai és ezzel együtt nemzeti és állami létünk és életünk e kérdés mikénti megoldásától van függővé téve.

Sok avatottak véleménynyilvánítását és javaslatát volt már alkalmunk ez ügyben hallani; és ha én mint hivatásomnál fogva e tértől meglehetősen távol eső, mégis bátor vagyok e helyen egy és másfelől igénytelen nézeteimet szintén elmondani: úgy a köz hazai ügyek iránti érdekltség kötelesség érzetén kívül szolgáljon mentő-gemül, hogy többszörös alkalmam lévén a gyakorlati élet terén idevágó, mondhatnám szomorú tapasztalatokat tennem, és ha egyébbel nem, legalább azzal akarom magam kártalanítani, hogy azokat most az általános közjó érdekében érvényesíthessem.

De térjünk át magára a tárgyra. Sokan elmondották már előttem és utánam sem kevesen mondanék még el azon magában véve igen egyszerű, bevilágító és igaz tételt, hogy államháztartásunk rendezése érdekében az államjövödelmeket szaporítani, a kiadásokat pedig kisebbíteni kell. E tétel logikai helyessége kifogástalan s csakis abban a nem egész lényegnélküli hibában szenved, hogy könnyebb kimondani, mint megtenni; ámde a kettő közt tudvalevőleg még nagy a különbség.

Lássuk a dolgot közelebbről.

Az államjövödelmeket szaporítani lehet a többiek között vagy adónemek behozatala, vagy a már meglévők fölemelése által.

Megengedem, hogy mindkét mód alkalmazható bizonyos kivételes esetekben; vannak idők, midőn a szorongatott haza méltán és teljes jogosultán elvárhatja és tetteleg igénybe is veheti fainak nagyobb, sőt rendkívüli áldozat kötelezettségét is; de másrésztől az is több, mint bizonyos, hogy az állam elvitázhatatlan és kétségbevonhatatlan ebbeli joga dacára saját és népe jól fölfogott érdekében ez utolsó remediumhoz csak a legvégsőbb szükség esetén nyuljon. Hogy hazánk e másként menthetlen végső szükségben van-e jelenleg? szeretjük hinni, hogy nem. De minden, netalán optimismusunkat, mire különben a kritikus időben, melleleg mondván, nincs is semmi jogosultságunk, mondon minden fölösleges optimismusunkat félretelve: a politikai észlely is oda utal, hogy mielőtt magunkat ez utolsó lépésre elhatároznók, nézzünk először jól körül, vetközzünk ki minden elfogultság és föltelenségéből s vizsgáljuk meg a tárgyhoz méltó alapossággal és komolysággal: vajlon nem érhetnők-e el a kívánt eredményt más egyszerűbb, a kifizetőt cél-nak ép úgy megfelelő; de mégis méltányosabb uton? mert, hogy amaz nem veszély nélküli, afölött ne adjuk magunkat hiu ámitásoknak; kockáztatott, később magat súlyosan megboszullható experimentum marad az mindig; jelen anyagi és politikai zilált viszonyaink közepette pedig annál is inkább; mert egyrészt az adó-képességet valóban a legnagyobb tüzpróbára tennők, vagy talán meg is ölnők, másrészt pedig oly markolatot nyomnánk általa önmagunk politikai ultráink és az ezekhez közel állók kezébe, melyek onnan kicsavarni, ha sikerülne is; de vajmi nehéz áldozatokba kerülhetne.

Dr. Frank Mór.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 12-én.

Elnök: Perczel Béla az ülést megnyitván, bemutatja Aranyosszék föltérjesztését a törvényhatóságok területi szervezete és hovácsatolása iránt; — Nógrád-megye két föltérjesztését a törvényhatóságok önkormányzati hatáskörének szélesítése iránt és az egyes adók emelése ellen; — Ujvidék sz. kir. város föltérját, melyben Pest-Pilis és Solt-megyék által az önkormányzat kiterjesztése iránt intézett föltérját pártolja; Szabolcs-megye két föltérját a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvény módosítása és a képviselőválasztási költségek megtérítése iránt; — Máramaros-megye föltérjesztését az uszora korlátozása iránt; — Békésmegye föltérjesztését a törvényhatóságok hatáskörének bővítése iránt.

A bemutatott kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Onossy Máttyás egészségi szempontból és Bohus Zsigmond családi ügyei elintéztetése végett négy-négy heti szabadságidőt, Karácsonyi Guido és Kenedeffy Árpád megrongált egészségük helyreállítása tekintetéből hat-hat heti szabadságidőt kérnek.

A kért szabadságidők megadatnak.

Bittó István Pozsonymegye dűnhaszardahelyi kerületében megválasztott képviselő végleg igazoltatik.

Popovics Deseanu János Radván megválasztott országgyűlési képviselő bemutatja megbízó levelét.

Az állandó igazoló bizottsághoz utasítottak.

Elnök jelenti, hogy Vécsey Oláh Károly Zemplénmegye Mád kerület képviselője t. év június 4-kén meghalt.

A ház e vesztés fölöti sajnálatát jegyzőkönyvileg fejezi ki, s egyuttal fölhatalmazza az elnököt az új választás elrendelésére.

Elnök bemutatja Fromm Antal úgynöknek Tavasz Endre által beadott kérvényét, melyben állami kereskedelmi és consularis tanodák föllállítását, s ezek

hiányában, a magánkereskedelmi tanodákat végzett egyéneket a választási törvényben okleveles egyéneknek nyilváníttatni kéri.

Ráday Gedeon gr., Horváth Döme, Szeniczey Ödön, Kiss János, Tisza László, Szontagh Pál, Salamon Lajos, Boncs Döme, Sachsenheim Albert és Matolay Etele képviselők kérvényeket nyújtanak be.

Tavasz Endre a következő interpellatiót intőzi a bel- és igazságügyminiszterhez:

Az 1872. XXXVI. t. cz. 21. §-sa világosan rendel, hogy az államilag kezelendő fővárosi rendőrségnél a tulajdonképeni rendőri működés a rendőri bíraskodástól külön választandó; — továbbá a rendőri bíraskodás iránt a bel- és igazságügyi miniszterek tv. javaslatot fognak az országgyűlés elé terjeszteni.

Miután e törvényjavaslatok mindez ideig be nem terjesztettek;

Miután a belügyminiszter ur által kiadott ideiglenes szabályrendelet nem felel meg a törvény intentionójának, mely szerint a tulajdonképeni rendőri működés, a rendőri bíraskodástól választandó;

miután a rendőri működés és bíraskodás ugyanazon egy kezekben levő összpontosítása nemcsak a legnagyobb visszaélésekre szolgáltathat alkalmat, és

miután ez által a főváros lakosságának nem csak számtalan igen méltányos panasza van, hanem a fővárost minden jogállami fogalmak ellenére a rendőrség önkénye alá helyezi;

tisztelettel kérdezem a bel- és igazságügyminiszter urakat: „Szándékoznak-e XXXVI. t. 21. §. rendeletnek olyképp megfelelni, hogy a főváros e viszás és jogellenes helyzete legfőlebb az 1875. elején megszüntetessék?“

Közöltetni határozatik a miniszterekkel,

Szentimrey Elek a következő interpellatiót intőzi a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez:

Van-e az igen tisztelt miniszter urnak tudomása a felől, hogy a kassai gazdasági tanintézet már a jövő hóban teljesen kiépítve leend, és abban a tanfolyamnak megindíthatásához csupán a fölszerelés hiányzik; továbbá:

hogy a kormány a várossal kötött engedménynél fogva már az elmúlt 1873-ik évben kötelezve volt a kiépítés és teljesen berendezést eszközölni? végre

hogy az intézet fölszerelésének elhalasztása, nemcsak szellemi tekintetben volna káros hazánk felső vidékére nézve, de anyagilag sem eszközölne az államnak semmi megtakarítást? Ha az igen t. miniszter ur mindezekről értesülve van, tisztelettel kérem: vajlon kíván e, és képes-e oly módon intézkedni, hogy nevezett tanintézet rendelkezése céljának még ez évben átadatassék.

Közöltetni fog a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterrel.

Cseh Károly kéri a pénzügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy Erdély déli határán a veres-torony- és tömösi vámhivatalok közt egy 1859-ben nyújtott kedvezmény folytán, a tízfizá 100 bécsi köbláboként csak 7 krral vámolatik akkor, midőn különben 42 kr., vámnak kellene azt terhelni, a közönséges durva épületfa pedig — ugyanoly mennyiségben — 80 kr. helyett 16 kr. vámmille-téssel rovatik meg?

Nagy György tv. javaslatot nyújt be a hypothekaris kölcsön kamatának megállapításáról.

Ki fog nyomtatni, szétosztatni s annak idején napirendre tüzetni.

Solymossy Bálint a következő határozati javaslatot terjeszti elő: Utasítsa a ház az igazságügyminiszter urat, miszerint a föld- és házbiraknak valódi értéke szerinti megbecsültetése és végrehajtás esetén annak a becsáron alól egy évig a másik árverezésen sem törtenhető eladhatása iránt még ez őlétszak alatt terjeszsen a ház elé tv. javaslatot.

Ki fog nyomtatni.

Horánszky Nándor a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utasítsa a ház az igazságügyminisztert, hogy az 1871. LI. t. cikknek hatályán kívül tétele, és ennek folytán a kézbesítések és végrehajtások foganatosításának szabályozása iránt a jövő őlétszak elején, minden esetre azonban oly időben terjeszsen elő tv. javaslatot hogy az még ez évben tárgyalható és törvényerőre emelhető legyen.

Ki fog nyomtatni és Pécly Tamás fölszólására a legközelebbi ülésben fog fölvetetni.

Mihályi Péter, Széll Kálmán pénzügyi bizottsági előadó nevében benyújtja a bizottság jelentését a törvényhatóságoknak adandó inszögös kölcsönre szükséges 500 ezer frtnyi póthitelről és a m. kir. tudomány-egyetem számára építendő szebészeti klinikáról szóló tv. javaslat tárgyában.

E két tv. javaslatot az osztályok hétfőn fogják tárgyalás alá venni.

Elnök jelenti, hogy Vidliczka y határozati javaslatát, melyet a kölcsön ügyében beadott, s melynek indoklása a mai ülés napirendjére volt kitzúve, a pénzügyminiszterrel való megegyezés folytán a jövő ülésben fogja indokolni.

Harmadszor fölvastatnak s végleg elfogadtatnak a gyakorlati bírói vizsgáról s a hamis bukáseseiteiben követendő eljárásról szóló tv. javaslatok.

A központi bizottság azon javaslatát, hogy a főrendek által a marhavész elleni intézkedésekről szóló törvényjavaslatban tett módosításokhoz a ház hozzájáruljon, elfogadtatott; tárgyalás alá vétetett a főrendek módosítása vasutak kártérítési kötelezettségéről szóló tv. javaslat iránt.

Szentpály Jenő méltányosnak tartja a főrendiláz módosítását a tekintetben, hogy a harmadik zemely által okozott károkkért a vasuti társulat ne legyen felelős. Ezt kívánja az egyöntettség, amennyiben a monarchia másik felében a módosításnak megfelelő törvényeszerű rendelkezése áll fönn. — Igaz ugyan, hogy Angliában a képviselőház által korábban elfogadott szövegnek megfelelő rendelkezése áll fönn, de nálunk, eltérő viszonyaink folytán, főleg tekintettel a kamatbiztosításra, e szigor nem indokolt.

Horn Ede sajtóságosnak tartja, hogy a központi bizottság saját korábbi álláspontját megtagadta, dacára annak, hogy akkor is ugyanazon érvek foglaltattak a miniszter előterjesztésében, melyek jelenleg a főrendiház üzenetében foglaltak. — Különbösen nagyon sajtóságosnak tartja, hogy az ember élete tekintetében különbséget tegyen azon körülmény, vajjon valamely vasut kamatgaranciával épült-e vagy sem; az egyöntetűséget érvt sem fogadhatja el, melyet csak akkor értene, ha a vágányokról vagy vasúti kocsikról volna szó.

Szentpály Jenő megjegyzi, hogy a jelenlegi központi bizottság nem ugyanaz, mely a korábbi javaslatot tette a ház asztalára. Különbösen figyelmezteti Hornt, hogy a kamatgarancia szempontját csak azon különbség jelzésére hozta föl, mely Anglia és Magyarország viszonyai között létezik, s mely különbségnél fogva nem indokolt az Angliában fönálló rendelkezéseknek a mi viszonyainkra való alkalmazása; tagadja, hogy más tárgyak nem léteznének a vasutaknál, melyek egyöntetű eljárást tesznek kívánatosnak, mint a vasúti kocsik és vágányok.

Deáky Lajos csodálatosnak tartja, hogy a miniszter hozzájárult a főrendiház módosításához.

Szentpályi Jenő megjegyzi, hogy a főrendiház módosítása megöregszik az igazságügyminiszter által eredetileg elfoglalt állásponttal.

A ház szavazás folytán 93 szóval 73 ellenében a központi bizottság javaslatát fogadta el.

Bittó miniszter elnök bemutatja a váltóhamisításról és a főváros pesti részének telekkönyvvezetéséről szóló szentesített törvényeket, melyek kihirdetve, a főrendekhez fognak áttétetni.

A pesti kereskedelmi ülnökök szaporításáról szóló tv.-javaslat észrevétel nélkül elfogadtatott.

Az ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavaslat függőben maradt szakaszai, a központi bizottság javaslati szerint elfogadtattak, ugyancsak az orsz. statisztika szervezéséről szóló tv.-javaslat.

A napirendre nézve

Tisza Kálmán azt kívánja, hogy a választási törvényjavaslat előtt a nők nagykorúsításáról és az incompatibilitásról szóló törvényjavaslatok tárgyalassanak a központi bizottságban, hogy így a ház, míg a választási törvényjavaslat tárgyalásához foghat, ellegyen foglalva.

Paczolay János szeretné, ha a catasteri törvényjavaslatra vonatkozó főrendi módosítások is tárgyalatnának az osztályokban.

Péchy Tamás felszólalására ezen indítvány elvetették.

Elnök megjegyzi, hogy Tisza Kálmán kívánságához képest már intézkedett.

Legközelebbi ülés kedden, napirenden a ma megszavazott törvények 3-ik olvasása és Vidliczky és Horánszky határozati javaslatainak indokolása.

Különbélek.

Budapest, június 12.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Oláh János apatini járásbírói irnokot ugyanezen járásbírói mellé, Cservenka Lajos kulai m. kir. adóhivatali tisztet pedig a zombori törvényszék mellé bírósági végrehajtókká, Zwetler Ferenc veresei törvényszéki díjnokot a veresei kir. járásbíróhoz irnokká, Rappensberger Florián selmezbányai járásbírói díjnokot ugyanezen járásbíróhoz irnokká, a szvidniki kir. járásbíróhoz irnokká Zombory Kálmán sírokai kir. járásbírói díjnokot a közmunka és közlekedési m. kir. miniszter Zathureczky Emil végzettségi hallgatót II-od oszt. kir. segédmérnöknek nevezte ki. Király 6 fősége Mathényi Béla nyitrai megyei tiszteletbeli szolgabíró a m. kir. curia legfőbb ítélőszéki osztályához tiszteletbeli segédfogalmazóvá nevezte ki.

Kitüntetések. Ó fősége, b. Krauss Károly és Vavrik Gábor osztálytanácsosoknak a közös külügyminiszterium elnöki osztályában, a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen, és Weinert Ferencnek, amaz osztály I. osztályú udvari és miniszteri tisztjének, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Bernáth József, kir. táblai bíró, ki Somogygyének éveken át volt első alispánja és főispáni helyettese, s nemcsak kitűnő hivatalnok, hanem kedves, szeretetreméltó férfiú volt, tegnap d. u. hagymázban meghalt, életének 55-ik évében. A megboldogult kilencz gyermeket hagyott maga után. — A családi gyászjelentés következőleg hangzik: Özv. Bernáth Józsefné szül. Razgha Julia, saját és gyermekei: Bernáth János, cs. kir. hadnagy, Laura és férje: Schröder Ernő, — Bernáth Mária és férje Gruber János, valamint ezek gyermeke: Györgyike, ugy Kálmán, Josefa, Gizella, Flóra, Lajos és Élek nevében fájdalommal tel szívvel jelenti forrón szeretettel férje, atyjok, illetőleg nagytatyja: Bernáth József, kir. tanácsos és kir. táblabírónak folyó hó 11-én d. u. 2 és fél órakor rövid szenvedés után, élte 56-ik évében történt elhunytát. A felejtethetlen hűt tetemei f. hó 13-án d. u. 6 órakor fognak Budapesten, Józsefváros, zerge-utca 1. sz. a. lakásán a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint boszenteltetni és a kerepesi ut mellett fekvő temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig a Budapest józsefvárosi plebániatemplomban f. hó 15-én, d. e. 9 órakor fog a mindenhatóknak bemutatni. Budapesten, 1874. június hó 11-én. Béke poraira!

A nemzeti színház két gesztenyefáját, még sem fogják kivágnai. A sötéteri bizottság elnöke, Haris Sándor, nagyban buzgólkodik, hogy e két fa, melyhez anynyi emlék fűződik, épségben maradjon. A városnál már ki is eszközölte, hogy a két fa mostani helyéről kiásván, a város költészen az Erzsébet-sétátra ültessék át. Most már csak az van hátra, hogy a nemzeti színház igazgatósága is rá álljon a tervre. Az átültetés egyébiránt nem kis nehézséggel fog járnai, miután a fák mindegyike 50—60 mázsát nyom.

A munkások a fővárosban egy nyomdát szerveztek s ez által lehetővé lett, hogy a „Heti-Munkás-

Kronika“ című hetilapot kiadják. A belügyminiszter — mint a „Magyar Ujság“ írja — nem régiben a hatóság utján felszólította az általános munkás-segélyező egyesület pénztárának bizottságát, hogy mint történhetett az, hogy e pénztárból egy nem létező „magyar munkás-párt“-nak 1500 frt kölcsönöztesett sajtó vásárlására. Erre a bizottság azt a nyilatkozatot adta, miszerint a kormány a jegyzőkönyvekben meggyőződhetik, hogy amaz összeg négy nap előtt, amint a nevezett párt megalakult, magánosoknak lett kölcsön adva 6-os kamat mellett részlettörlesztésre. Az egyesületnek magának is joga van nyomdát állítani s azt az egyesület céljaira használni; a föllállított nyomda által azon helyzetben volt, nyomtatványait olcsón előállítani s a nyomdai felszerelvények elégséges biztosítékul szolgáltak. A belügyminiszter e nyilatkozatot elégtelennek tartván, meghagyta, hogy az az 1500 frt május végig a segélyegyesületnek visszafizetessék.

Egy óriás nagyságu özäpa keveredett minap a krajlevici halászkok hálóiba, kik e szokatlan jelenségen nem kevésbé elbámultak. De kérekeríteni még sem tudták, mert a szörny széttépte hálóikat s ellillant. — A fumei tengerészeti hatóság díjját tűzött a hivatlan vendég fejére s így nem csoda, ha a halászkoknak nagyon fáj rá a foguk.

A sepsi-szent-györgyi közéletnoda számára a belügyminiszter Háromszék közönségétől, az ennél letéteményezett fourage-cassából 21,000 frtnyi 5 százalékos kölcsönt akar kieszközölni 24 év törlesztésre. A háromszéki bizottság azonban, mint a „Hon“-ra írja, kijelentette, hogy a kölcsön megajánlására nem tartja magát illetékesnek, mert a letét a volt székely huszárcsaládok tulajdona.

Chinában is lesz már vasut, még pedig Shangait fogja összekötni Wussunggal, a folyó torkolatánál fekvő kikötő várossal. Angol kereskedők építik, még pedig úgy, hogy rendeltetése célját egyelőre eltitkolják a kínai hatóságok előtt, melyek e merész újítást aligha fogják valami nagyon rokonszenvesen üdvözölni. Az eredményt annál kíváncsiabban várják, minthogy a kínai császár nem régiben ostentatíva utasított vissza egy magánvasutvonalat, melyet neki följárnítottak.

Rövid hírek. Ráczenberger Károly görög lakos, vezetőknévét Ráczhalmaira magyarosította. — Kammermayer Károly polgármester indítványára a tanács ma azt határozta, hogy a főváros összes adópénztáiraiban váratlan vizsgálatot tesz. A vizsgálat több városi bizottsági tag jelenlétében rögtön meg is ejtetett. — A tegnapielőtti zivatar következtében a kereszt-utcai Kölbler-féle házban a régi vízcsatornák megrepedtek, úgy hogy a víz kicsordult és csakhamar egy ölnyi magasságban árasztotta el a pinchehelyiségeket. A lakóknak el kellett hagyni a veszélyeztetett házat, a tűzoltók egész éjjel szivattyuztak, de siker nélkül; a pinche még ma este is egészen el van árasztva. — Egy „jó reggelt kívánó“ tegnap reggel a lánchíd mellett fekvő Andaházy-féle házban porul járt. Benyitott egy hivatalnok szobájába, a szoba lakója azonban nem bízván a „jó reggelt“ őszinteségében és önzetlenségében, letartóztatta. Az udvarias idegen Szegedről jött föl a fővárosba és most vidéki előzékenységeért szabadsága elvesztésével bünhődik. — A zalamegyei szállók állásáról a „Z. K.“-ben a következőket olvassuk: A zalamegyei hegylanczon fekvő szállók javában hajtanak másodsor; a tőkék azonban aránylag keveset hoznak. Badaconban sok a kár. Ugyanily híreket irnak Somlóról is, hol vékony szüretnek néznek előbe, a vásárhelyi részt kivéve. — A lengyel szabadságharcznak egy derék bajnoka hunyt el e hó 5-én 85 éves korában Párisban, Kozlovszky Ádám ezredes. — Ez francia szolgálatban végig csinálta már 1812-ben az orosz hadjáratot, Beresinánál nehézet sebet kapott, minek következtében ballábát levágni kellett. — 1831-ben ő volt a lengyel hadsereg 3-dik osztályának tábornoki főnöke, 1848-ban pedig Krakó parancsnoka. Azóta mély visszavonultságban élt Párisban. — Lajos bajor király a „Grillparzer-egyesület“ elnökségéhez intézett levélben megköszöni tiszteletbeli taggá történt megválasztását és kijelenti, hogy sokra becsüli e kitüntetést. — A kristálypalotában f. hó 19., 22., 24. és 25. napjain megy végbe a Händel-ünnepély. 19-én lesz meg a főpróba, 22-én adják elő a „Messiás“-t, 26-án a „Zsidók Egyiptomban“-t. Az előadásban részt vesznek a művészek közül: Titjens, Trebelli Bellini, Patey stb., a művészek közül Sims Beeves, Cummings stb. — Hoffmann v. Fallerslebennek emlékszóbot tognak állítani a corveyi várkertben: a vállalatot egy bizottság intézi, melyben Ratibor herczog, Freiligrath, Ritterhaus és Scherenberg mellett benn van a mi Liszt Ferenczünk is. — Schubertnek „varázshárfa“ című melodramáját, melyet évek előtt színre hoztak ugyan a Theater an der Wien-ben, de mely azóta nyom nélkül elvesztett, az eredeti kéziratban föltálta dr. Kafka zenetanár. Együttal a „házharcz“ teljes partitúrája és eddig még elő nem adott nyitánya is megkerült ugyanezen alkalommal.

Nemzeti színház. Szombat, június 13. „Brankovics, szerbia despotja.“ Opera 4 fől.

Budai szinkór. Szombat, június 13. „Arany chignon.“ Vig operette 3 fől.

Törvényszéki csarnok.

Budapest, június 12.

(Lopás és rablás.) A mai lapunkban ezen cím alatt közölt törvényszéki tárgyalás ma folytatván, a Kisselak-féle kocsmának két pincezere hallgatott ki. Mindketten azt vallották, hogy többször együtt látták Scheinbogen Istvánt és Grün Józsefet. Rakovszky kir. ügyész Scheinbogen Istvánt a jelzett rablás és lopás, kedvesét Seberényi Máriát, a lopásbeli bünrészség miatt két, illetőleg felévi börtönnel indítványozta megbüntetni.

Seberényi Máriát dr. Ullmann Pál ügyvéd védelmezte. A törvényszék, tekintettel vádlottaknak telje-

sen meg nem ezáfolt tagadására, valamint azon körülményre, hogy a megrabolt tanuló, valamint a rablás tanui nem ismerték föl Scheinbogen, — mindkét vádlottat bizonyítékok elégtelenségéből fölmentette. Csak a kir. ügyész fölbezzett.

(Lopás a kereskedelmi miniszteriumban.) Fleischscher Ede, díjnok a kereskedelmi miniszteriumban, Galinkó Ede, ottani irodatiszt, fizetési ivét annak elzárt fiókjából ellopta és az ivet Rosenfeld Dávid kereskedőnél 40 frtért elzalogosította. Fleischcher ma négy havi fogságra ítéltetett.

Táviratok.

Berlin, június 11. A szövetségtanács elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés az elfogadott polgári házassági törvényéhez hozzá nem járul és hogy a birodalmi kancellárt fogja megkeresni a kötelező polgári házasság behozatalára vonatkozó törvényjavaslatnak a szövetséges kormányok részvétele mellett leendő kidolgozása iránt.

Páris, június 11. A „Moniteur“ jelenti. A porta elrendelte, hogy jövőre a polgári bíróságok előtt a török nyelv használata a francia helyett, mi ellen a diplomatiai kar óvást tett.

Páris, június 11. A képviselőknek Versaillesből való elutazása előtt tüntetések történtek; Gambetta jelenléte „éljen a köztársaság“ kiáltásokra adott okot, mire fittyök hallatszottak. A tolongásban egy radikális képviselő elfogott.

Páris, június 11. Spanyolországból jelentik: Don Carlos rendeletet bocsátott ki, hogy mindenki, aki a bask tartományokban ellene föllázad, fölbölvessék.

Versailles, június 11. A szélső baloldal által a községi választási törvényhez tett módosítvány, mely a családapáknak, vagy egyenesen adót fizető egyéneknek a választói lajstromokba való beiratást megkönnyebbitené, 397 szavazattal 268 ellen elvetetett; szintugy a jobboldal azon módosítványa, mely a községi választási joggyakorlatát a községeken kívül születetteknek nézve három évi ett tartózkodástól akarta függővé tenni.

A baloldal egy hasonló módosítvány, mely csak hat havi tartózkodást igényel, a bizottsághoz utasított. A belügyminiszter amint a Lazare-i pályaudvaron történt eset iránt kérdőre vonatván, azt felelé, hogy eddig ellentmondó jelentések érkeztek és csak annyi van tudva, hogy egy képviselő, ki pillanatnyilag elfogott, szabadon van bocsátva. A miniszter megígéri, hogy ez ügyben vizsgálatot rendel el. — Midőn a képviselők visszatértek Párisba, Sainte Croix gróf a pályaudvaron Gambettára botot emelt, de Ordinaire képviselő elhárította a Gambettának szánt csapást. A grófot letartóztatták.

London, június 11. Az alsóházban a külügyminiszter egy interpellációra válaszul kijelenti, hogy a brit kormány még nem határozta el magát, részt vesz-e a brüsseli hadjogi congressuson; előadja továbbá, hogy a Fidsi-szigetek átengedéseire vonatkozó jelentés beérkezett már, de a kormány abból mit sem közölhet.

Közgazdaság.

Budapest, június 12.

Az első magyar bányarészvénytársulat június 12-ikén Vecsei Sándor elnöke alatt tartott közgyűlésen elhatározta a társulat végleges felállítását. Beich az igazgatóság indítványával szemben azon óhaját fejezte ki, hogy ha kedvezőbb üzleti viszonyok megengedik a vállalat fontartassék, de indítványát visszavonta.

A salgó-tarjányi vasfőnömitő társulat június 11-én rendes közgyűlést tartá Vecsey Sándor elnöke alatt. A fölolvastott üzletjelentés 347,827 frt 57 kr veszteget constatál és ezt a jelentékeny hanyatlott árakkal indokolja; így a nyers vas ára 5 frtről 2.30 ra, a kész vasé 11 frtről 7 frtra szállott. Nyers vas termeltetett 115,454 vm., ebből eladatott 83,621., az év végéig maradt 31,733 mázsa. A széntermelés 857,125 mázsát tett, 536,964-el többet, mint az előző évben; ebből eladatott 174,097 mázsa, a többi gyártásra fordítottat. A jelentés tudomásul vétetve, elnök jelenti, hogy Volny József eddigi igazgató lemondott és ajánlja az igazgatótanácsba való beválasztást. Igazgatónak ideiglenesen Paur neveztetett ki. Azután igazgatótanács kiegészítésére adatnak be a szavazatok; megválasztottak: Vecsey Sándor, Hoffmann Frigyes, Grabovszky Gr. Koisch Ede és Volny József. A tavalyi számvizsgálók újra fölkértek.

Marhavásári forgalom és árak. Ökör fölhajtott 1105, ebből eladatott 949, 1 párnak ára 228 forint, mázsájának 29 forint. — Fejőstehén fölhajtott 78, ebből eladatott 72, 1 párnak ára 220 frt, mázsájának — frt. — Vágótehén fölhajtott 394, ebből eladatott 373, 1 párnak ára — frt, mázsájának 29 forint. — Bivaly fölhajtott 112, ebből eladatott 101, 1 párnak ára — forint, mázsájának 28 forint. — Borju fölhajtott 2063, ebből eladatott 2063, 1 párnak ára 28 forint, mázsájának — forint. — Birka fölhajtott — ebből eladatott —, 1 párnak ára — forint, mázsájának — forint. — Bányai fölhajtott 438, ebből eladatott 438, 1 párnak ára 5 forint.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 12. Gabnában az üzlet gyenge, árak csökkentek. Az előbörzén meglehetősen üzlet fejlődött ki, főleg bankpapirokban. A tőzsdé azonban már lanyhább hangulatban indult meg; m. dijsorsjegyek 77.50, magyar hitel 158.25, földhite 61.50, muncizipális 34.25, takarékné hitel 45.50, anglo 32, keresk. bankzáloglevelei 87.50, pesti keresk. bank 70, külvárosi takarékné, 48 frttal jegyeztek. Valuták körül 20 frankos arany 8.93, császári arany 5.33, tallér 1.65%.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakujay Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 12.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Záloglevelek.		Pénzek és váltók.		Magy. vasuti köles.		Magy. vasuti köles.	
Hang.	Befiz.	font	forint	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bányási ó v. uj	83	7.80	7.95	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	820	830	500	Első magyar serfözde	410	420	95.25	95.75
" " " "	85	8.05	8.10	200	Haza	—	—	200	Sertészhaló	158	160	130	130.50
" " " "	87	—	—	300	Pannonia	300	305	200	Athenaeum	252	255	—	—
tiszav.	83	8.35	8.15	100	Pesti bizt.	48	49	500	Pesti könyvnyomda	500	510	219.75	220
" " " "	85	8.39	8.40	200	Hunnia	40	42	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	—	—	858	862
" " " "	87	—	—	300	Unio	165	170	200	Ganz-féle vasöntőde	300	305	30	30.25
pestm.	83	8	8.10	200	Pesti közuti vaspálya	272	272	200	Gschwindt-féle szeszgyár	208	210	989	990
" " " "	85	8.25	8.35	200	Budai	98	100	200	Börgyár	45	47	525	527
" " " "	87	—	—	200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjamosoda	100	105	204	204.50
fehért.	83	8.10	8.20	80	Municipális hitelt. tétet	23.75	24	100	Salgó-tarjani kőszénbánya	92	94	2090	2095
" " " "	85	8.35	8.45	85	Angol-magyar bank	32.50	32.75	200	Schlick-féle vasöntőde	160	164	201	201.50
" " " "	87	—	—	160	Magyar általános hitelbank	153.25	158.50	200	Sóskuti kőbánya	95	100	437	440
bácskai	83	—	—	200	Franco-magyar bank	61.50	62	500	Első magyar szeszfinomító	200	220	139.75	140.25
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	61.25	61.50	200	Alagut	77	79	222	223
				70	Pesti egyleti bank	—	—	—				134	138
				50	Takarék- és hitelegylet	45.50	45.75	—				95	95.50
Rozs 80 fnt után		5.25	5.00	50	Buda-ó-budai népbank	30	31	—				83.75	84.25
Arpa, maláta. 72		—	—	100	Iparbank	46	46.50	—				—	—
" " " " " " " "		—	—	200	Budai kereskedelmi és iparbank	175	180	—				81	81.50
Zab 60		2.90	2.92	500	Pesti kereskedelmi bank	740	745	—				94	94.50
Tengeri, bányási, mérője		4.80	4.85	200	Pesti iparbank	400	405	—				82	83
" " " " " " " "		4.75	4.80	100	Budapesti kézművesbank	57	58	100	Lánczhid	83	84	78	78.25
Köles 83		—	—	50	Hivatalnok. hitelegylete I. em.	43	44	150	Budapesti malom 6%	182	185	149	—
Repece, fekete 75		—	—	80	Kisbirtokos. hiteltétele	—	—	—				136	—
" " " " " " " "		—	—	100	Országos közp. takarékp. 5%	70	71	—				108.75	109
bánáti 62		—	—	1000	Pesti hazai	2200	2210	—				64.90	65.20
				100	Budapesti fővárosi	150	151	—				—	—
				100	Kőbányai takarékpénztár	—	—	—				—	—
				100	Külvárosi tanárképzőint.	49	50	—				—	—
				40	Szentendrei takarékpénztár	37	38	—				—	—
				60	Újpesti fakarékpenztár	41	42	—				—	—
				500	Árpádmalom	38	40	—				—	—
				500	Blumfőle	35	37	—				—	—
				500	Concordia	260	270	—				—	—
				200	Erzsébet	104	105	—				—	—
				160	Luiza	143	142	—				—	—
				200	Molnárak és sütők	209	201	—				—	—
				500	Hengermalom	779	780	—				—	—
				800	Victoria	100	105	—				—	—
				100	Első budapesti	708	710	—				—	—
				100	Budai gyárudvar	16	18	—				—	—
				1000	Pannonia	423	426	—				—	—

HIRDETÉS.

TETTEY NÁNDOR és TÁRSA
könyvkereskedésében

Budapest: váczi-utca, „a vastuskóhoz“ megjelentek:

ABONYI LAJOS. A fonó krónikája. Beszélyek a magyar népeletről. 3 kötet ára 3 frt.
ARGIS GYULA. VIII. Henrik hat házassága. Történeti regény. 1 frt.
ASBÓTH JÁNOS. A magyar királyi honvédelmi ministerium működése 1867—72 a minister ur megbízásából hivatalos adatok alapján. 3 frt.
GEORGI BARTAL. Commentarium ad historium status juris publici Hungariae. 3 köt. 5 frt.
BARTALUS ISTVÁN. Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye. A Kisfaludy-társaság megbízásából énekekre és zongorára alkalmazva. I kötet 5 frt. diszkötésben 6 frt.
BEÓTHY ZSOLT. Biró Márton. Regény, ára 1 frt.
DEGRÉ ALAJOS. Salvator Rosa. Történeti regény, 3 kötetben. (3 frt helyett) 2.20 kr.
DUMAS SÁNDOR. Egy szerelmi kaland (1 frt helyett) 75 kr.
GAÁL KAROLINA. Egy sirkert ír. Történeti regény Mátyás király korából. 90 kr.
GABORIAU E. A 113. számú percsomó. Regény 4 kötet 4 frt.
GIBBON EDVÁRD. A római birodalom hanyatlásának és bukásának története. Az angol eredetiből átdolgozta Hegyessy Kálmán. Második jutányos kiadás. 2 kötet. Ára 4 frt.
GONDRE COURT. La Gazette báró. Történeti regény, (3 frt helyett) 2 frt.
GONZALEZ MANÓ. Az éj hölgye. Regény, fordította Balthazar Győző 2 kötet 2 frt.
 Az egy orosz hercegnő. Regény, fordította Milassin Vilmos. 1 frt 20 kr.
HANZÉLY FERENCZ. Kereskedelmi irálytan és levelező, egybekötve kereskedelmi és magániratokkal. Pályamű. 3 frt.
HAFIZ DALAI. Persa eredetiből ford. Erdődi Harrach Béla 1.20 kr., diszkötésben 2 frt.
HUGO VICTOR. A Notre-Dame egyház Párisban. Regény, fordította Szalkay Gergely. 3 kötet 2.50 kr.

JAKAB ELEK. Kolozsvár története. I. kötet, Ős-, ó- és középkor (513 Kr. e. 1540 Kr. u.) oklevéltár és világozó rajzokkal. Ára 10 frt.
 Korrajzok és eszmetörödékek 1850—1867. évszakkból Jankovich Vincze naplója után 1 frt.
KÖVÁRI LÁSZLÓ. Erdély története. I. kötet. Az ősidőkről 1310-ig 2 frt. II. kötet Az Anjou ház uralmától II. Lajos királyig 1.80 kr. III. Zápolyák kora 2 frt. IV. A Báthoriak, Boeckai és Bethlenek kora 2.20 kr. V. A Rákóczyak és Apafiak kora 2 frt. VI. A Gubernátorok kora. 2 frt.
KÖVÁRI LÁSZLÓ. Erdély nevezetesebb családai. Czimerekkel és leszármazási táblákkal. 30 fametszvény. nyel. Ára 3 frt.
 A magyar családi és közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejedelmek korából 2 frt.
 Okmánytár az 1848—1849-iki eseményekhez. Ára 2 frt.
 Száz történelmi rege 1 frt.
 Történelmi adomák. 1 kr.
KLOPSTOCK. Messiás. ford. Tárkányi Béla. Diszkötésben (1 frt 50 kr helyett) 1 frt.
LIPCSEY TAMÁS. Néhány szó a magyar társadalomról 60 kr.
IDŐSB MOGYORÓSSY JÁNOS. A Wenckheim Hund család eredete és ivadécai Magyarhonban. 7 kömetszetű arcképpel 1.60 kr.
ORBÁN BALÁZS. A székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népmeszei szempontból. Számos önálló és szövegképpel. I. Udvarhelyszék 4 frt. II. Csíkszék 3 frt. III. Háromszék 4 frt. IV. Marosszék 4 frt. V. Aranyosszék, Radnóth, Maros-Ujvár, Gyéres és Toroczkó vidéke 4 frt. VI. A Barcaság 5 frt. Mind a 6 kötet 24 frt.
POLITIKAI LEVELEK. Egy külföldön élő honfihoz. 60 kr.

B. PONGRÁCZ EMIL. Gyöngyvirág. Regény 2 köte 1 frt. diszkötésben 2 frt.
 Estikék. Beszélyfüzér 60 kr.
 Suezig és vissza. Utirajzok. 2 kötet 2 frt.
PRÉM JÓZSEF. Külföldi költőkből. Műfordítások 1.20 kr.
Dr. SCHROTT JÓZSEF. Az általános állami számvitel-tan kézikönyve, fordította Fésűs György 2.50 kr.
P. SZATHMÁRY KÁROLY. A beszély elmélete, a Kisfaludy-társaság első díjára méltatott pályamű. 60 kr.
A Gyulafehérvár-Nagyenyedi Bethlen-főtanoda története 2.50 kr.
 Beszélyek az erdélyi honvédlágból. 1 frt. helyett 60 kr.
 Lukanusz. Szomorujáték öt felvonásban. 60 kr.
Nemzeti színház.
 Kiadja Toldy István.
 I. Szigligeti Ede. Beldi Pál. Eredeti szomorujáték 5 felvonásban.
 II. Sardou Victor. A jó barátok. Színmű 4 felvonásban fordította: Szerdahelyi Kálmán.
 III. Szigligeti Ede. Fenn az ernyő ninesen kas Eredeti vigjáték 3 felvonásban.
 IV. Feuillet Octave. A kísértés. Színmű 5 felvonásban Fordította: Radnótfay S.
 V. Belot Adolf. A rendszeres férjek. Vigjáték 3 felvonásban franciaiból. Berezik A. és Toldy I.
 VI. Berezik Árpád. Ádám és Éva. Vigjáték 1 felvonásban — Chassé croisé. Vigjáték 1 felvonásban. Irták: Fournier és Meyer. Franciaiból: Toldy István.
Egy-egy kötet ára 80 kr. helyett 60 kr.
TÖRS KÁLMÁN. A Margitsziget leírása. 1.20 kr.
VOLNEY A. Romok. Az igaz vallás, megfajtva az emberiség vallásos fogalmainak keletkezése- és ezek leszármazásából és a természet törvényei. Magyarosítá és jegyzetekkel ellátta Szalkay Gergely 1.20 kr.
GRÓF ZICHY család idősb ágának okmánytára. Közli a magyar történelmi társulat. Szerkesztik: Nagy Imre, Nagy Iván és Véghelyi Dezső. I. kötet 1094—1341 4 frt. II. kötet 1342—1355. 4 frt.

Megjegyzendő, hogy ezeken kívül könyvkereskedésünkben bármily irányú és bárhol megjelent vagy hirdett munkák készletben tartatnak, vagy minden árfelemelés nélkül a leggyorsabban szerezhetők meg.

Tetty Nándor és társa könyvkereskedése Budapesten.